

ת"פ 48268/04/21 - מדינת ישראל נגד מקסים אברמוב

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 48268-04-21 מדינת ישראל נ' אברמוב

בפני בעניין:	כבוד השופטת מרב גרינברג המאשימה
נגד הנאשם	מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד ליטל שירי
	מקסים אברמוב ע"י ב"כ עוה"ד רועי לנג

גזר דין

1. הנאשם הורשע, במסגרת הסדר דיוני, בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירת **סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה**, לפי סעיף 2(332) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן-החוק); **נהיגה ללא רישיון נהיגה** - עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] תשכ"א-1961 (להלן-הפקודה); **נהיגה ללא רישיון רכב** - עבירה לפי סעיף 2 לפקודה; **נהיגה ללא ביטוח רכב** - עבירה לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש] תש"ל-1970.

2. כמפורט בעובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם אינו אוחז ברישיון בר תוקף משנת 2005. ביום 16.3.21, נהג הנאשם, בכביש מס' 2, ברכבה של אשתו, כשלצדו יושבת אשתו ובמושב האחורי, חמותו, כשרשיון הרכב אינו בתוקף וללא ביטוח. סמוך למחלף וינגייט הבחין שוטר התנועה רס"ל אבו תורכ (להלן:"השוטר") ברכב ובבדיקה שערך עלה כי רישיון הרכב פג תוקף, השוטר סימן לנאשם לעצור את רכבו אך הוא האיץ את מהירות נהיגתו כדי להמלט ממנו, השוטר וניידות נוספות עקפו את רכבו על מנת לעוצרו אך הנאשם המשיך בנהיגתו המסכנת, בלם את הרכב בפתאומיות, פנה פניית פרסה לימין, חצה את חמשת הנתיבים של כביש 2, פנה לצפון והחל לנסוע בניגוד לתנועה, על נת"צ באופן שגרם לכלי הרכב שבסביבתו לסטות מנתיבם.

בהמשך הדרך, פנה שוב פניית פרסה והשוטר הבחין בו מזגזג בין נתיבים והשליך דוקרנים לעבר גלגלי הרכב אך זה חמק מפגיעתם. הנאשם המשיך בנסיעתו, כשהשוטר בעקבותיו, תוך שהוא מזגזג וסוטה בין נתיבים וגורם לכלי הרכב הנוסעים לצדו לסטות כדי להתחמק מפגיעתו. בהגיעו למחלף גלילות, נסע על אי תנועה, המשיך לכיוון דרך נתיבי איילון, ובהגיעו למחלף קק"ל נאלץ לעצור בשל עומס תנועה. השוטר שנסע אחריו, רץ לעבר רכבו, פתח את הדלת והורה לו לעצור, משהבחין שהנאשם מתחיל

בנסיעה, משך את בלם היד והוציא אותו בדחיפה מהרכב.

3. ביום 28.12.21 הגיעו הצדדים להסדר דיוני והנאשם הופנה לתסקיר ללא הסכמה עונשית.

תסקירי שירות המבחן

4. בעניינו של הנאשם התקבלו שני תסקירים, כשבסופם בא שירות המבחן בהמלצה שיקומית לענישה חינוכית. הנאשם בן 40, נשוי בשנית ואב לבת, שוהה תקופה ארוכה בקהילת "הדרך". הנאשם ניהל לאורך שנים רבות אורח חיים שולי והתמכרותי, התקשה לשמור על רצף תעסוקתי, הסתבך בפלילים וריצה מספר תקופות מאסר. הנאשם התגרש מאשתו הראשונה שסבלה מהתמכרות לסמים, נישא בשנית אך מתאר קשר מורכב ולא יציב הנובע מבעיית התמכרות שסובלים בני הזוג. עוד מסר כי החל להשתמש בסמים ואלכוהול מגיל 13, שולב מספר פעמים בהליכי גמילה, קהילות, הוסטלים ומרכזי יום אך התקשה לשמור על יציבות וחזר לשימוש בסמים. לנאשם תשע הרשעות קודמות, במסגרת הרשעתו האחרונה (2020), שולב בהליך גמילה בקהילה טיפולית ונידון לעונש שיקומי הכולל צו של"צ שאותו טרם החל לבצע. במסגרת תיק זה, נקלט מ-09/2012 בקהילת "הדרך", מעדכון גורמי הטיפול משתף פעולה, מבטא מוטיבציה ללמידה אך נוכח דפוסי חשיבה נוקשים ומושרשים שלפיהם התנהל לאורך השנים, מתקשה לערוך שינוי ממשי בדפוסי.

5. **בהתייחסו לעבירה** - הנאשם נטל אחריות מלאה על מעשיו, הסביר כי בתקופת הקורונה התקשה להתמודד עם אתגרים כלכליים ותעסוקתיים וחזר להשתמש בסמים כדרך להקלת הלחץ שבו היה נתון ומצבו הוביל אותו לפעול באופן אימפולסיבי. שירות המבחן התרשם כי מביע חרטה עמוקה על מעשיו, מודע לצורך שלו בטיפול ולמורכבות מצבו. בשקלול הנתונים, העריך שירות המבחן כי מדובר בנאשם בעל מעורבות חוזרת בפלילים, שאינו נרתע מסנקציות שמוטלות עליו ולא פיתח במהלך חייו מנגנונים לוויסות דחפים ורגשות ולהתמודדות עם מצבי לחץ ומשבר. מאידך התרשמו, כי חרטתו והמוטיבציה הטיפולית שמגלה כנות ושהמשך שילובו בטיפול עשוי לצמצם את הסיכון הנשקף ממנו. מהתסקיר המשלים עלה, כי הנאשם שולב בהוסטל הקהילה, עובד ומוסר בדיקות שתן. להתרשמות שירות המבחן, הנאשם מצוי בהליך שיקום משמעותי הכולל רכישת כלים להתמודדות עם מצבי לחץ בעתיד. לפיכך, ממליצים להעדיף את הפן השיקומי, להטיל על הנאשם ענישה חינוכית בדמות צו של"צ וצו מבחן, וסבורים שענישה מסוג זה יהיה בה כדי לעמת אותו עם חומרת מעשיו והשלכותיהם. עוד מעריכים כי שליחתו למאסר ממש או לעבודות שירות תפגע משמעותית בהליך שיקומו ותחשוף אותו למצבי סיכון אשר עלולים להוות עבורו מכשול משמעותי.

תמצית הטיעונים לעונש

6. המאשימה, באמצעות ב"כ עו"ד קרן לוי, עמדה על חומרת מעשיו ועל הסיכון הרב שנבע מנהיגת הפרועה, ובין היתר הדגישה כי מדובר במרדף ארוך בצירים מרכזיים, הנאשם ניסה מספר פעמים



להמלט מהשוטר, נסע בניגוד לכיוון התנועה וגרם לרכבים רבים לסטות מנתיבם כדי להתחמק מפגיעה. עוד הפנתה לכך שלנאשם אין רישיון בתוקף שנים רבות, לא נרתע מעונשי פסילה שהוטלו עליו, ומכך שהסיע גם את אשתו ואמה. עוד עמדה בטיעוניה על פגיעתו בערכים מוגנים שבראשם סיכון חייהם, שלומם ורכושם של המשתמשים בדרך, כשלהערכתה הפגיעה היא בעצמות בינונית. המאשימה עמדה על הצורך בהטלת ענישה משמעותית על עברייני הדרכים והפנתה לפסיקה רלוונטית. באשר לנסיבות הנאשם, הפנתה לעברו המכביד, לכך שהורשע בעבירות של נהיגה תחת השפעת סמים וללא רישיון וריצה מספר מאסרים. לפיכך, עתרה למתחם שנע בין 30-60 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית הכוללת מאסר על תנאי, פסילת רישיון נהיגה, פסילה על תנאי וקנס. המאשימה לא התעלמה מהמלצות התסקיר ומהצלחת הטיפול שעובר אך סבורה שההתחשבות בנתונים אלו צריכה להעשות בגדרי המתחם ומיקומו קרוב לרף התחתון ולא בחריגה ממנו לקולא. עוד הפנתה לתיקו הקודם, לכך שקיבל הזדמנות, לפני זמן לא רב, ולא עמד בהבטחותיו לבית המשפט וגורמי הטיפול.

7. ב"כ הנאשם, עו"ד רועי לנג, עתר לאימוץ המלצות התסקיר במלואן. הסניגור לא הקל ראש במעשי הנאשם ומסכים כי קיימת מגמת החמרה ברמת הענישה בעבירות בהן הורשע אך סבור שהמתחם נמוך יותר ונע בין 18-36 חודשי מאסר. לדבריו, ניתן להחריג את עניינו של הנאשם, לא נפתח בתיק הליך מעצר ולא נגרם, כתוצאה ממעשיו, נזק לגוף ולרכוש. עוד הדגיש, כי הנאשם השתלב מיוזמתו בקהילה טיפולית, שוהה בה תקופה ארוכה ועובר הליך טיפולי משמעותי ומוצלח, הנאשם עובד (נ/1), מחזיר חובות (נ/2) ונקי מסמים. באשר לתיק הקודם, הפנה לכך שהמאשימה לא עמדה על הפקעת הצו, לדבריו הנאשם מבין שהנטל שמוטל עליו גבוה, לכן נכון להאריך את תקופת הפיקוח ולחילופין, מבקש לבחון הטלת עבודות שירות או כל עונש אחר שאינו מאסר ממש.

8. הנאשם, בדברו האחרון, הודה כי קיבל הזדמנות בתיק הקודם אך לא ניצל אותה. לדבריו, ההליך הקודם היה טוב אך נפסק באמצע תקופת הקורונה. עוד התחרט על מעשיו והסביר שלא זכר את הנסיעה ורק בנס לא פגע באף אחד. עוד סיפר כי חל שינוי חיובי בחייו, הוא מבקש להועיל לחברה ולא לחזור למקומות שבהם היה, משלם מזונות, עובד למחייתו וחזק את קשריו עם אמו.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

9. על ההליך שבפני חלים עקרונות הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק. ע"פ הוראות אלו, העיקרון המנחה בענישה הינו עקרון ההלימה שפירושו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ובמידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בדרכו של עקרון זה, על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה, תוך שהוא מתחשב בערך החברתי המוגן שנפגע ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבותיה הקונקרטיות של העבירה. בשלב הבא, לאחר שנקבע מתחם העונש, ובית המשפט לא מצא מקום

לחרוג ממנו לקולא או לחומרא, נקבע העונש הראוי תוך התחשבות בנסיבות העושה.

10. מעשיו של הנאשם קשים וחמורים ופגעו פגיעה מוחשית בשלטון החוק והסדר הציבורי, בביטחונו ושלומו של ציבור המשתמשים בדרך ובעבודת השוטרים הממלאים תפקידם לצורך הגנה על ביטחון הציבור ואכיפת שלטון החוק. הנאשם חטא בהתנהלות פסולה ומסוכנת מתחילת האירוע ועד אחריתו וביצע שורה ארוכה של עבירות תעבורה במטרה להתחמק מנציגי שלטון החוק.

11. בפסיקה מקיפה ועקבית, שב וחזר בית משפט העליון על הצורך לנקוט מדיניות ענישה מחמירה במיוחד ביחס לעבירות שעניינן נהיגה פרועה ונטולת רסן בכבישי הארץ, המתבצעות תוך סיכון ממשי של חיי אדם- הן של נהגים אחרים בכביש, הן של הולכי רגל, והן של גורמי אכיפת החוק- הנעשית תוך התעלמות מכללי הבטיחות והחוק, ומהוראות וציווי הגורמים המופקדים על אכיפתם. **"תכליתה של מדיניות ענישה זו לבטא מסר של גמול והרתעה לעבריינים המתפרעים בנהיגה בכבישי הארץ, מסכנים חיי אדם, ונמלטים מגורמי אכיפת חוק אגב סיכונם הם, ולהרתיע עבריינים פוטנציאליים מהתנהגות עבריינית דומה, תוך הבלטת המחיר העונשי שעל העברין לשלם על סיכון חיי אדם הנגרם מהתנהגותו, ועל פגיעתו הקשה בגורמים המופקדים על אכיפת חוק."** (ע"פ 10149/08 מדינת ישראל נ' גואד סולימאן (24.03.09)).

עוד יפים לעניינו, דברים שנאמרו ע"י בית המשפט העליון בע"פ 5626/14 **מרק לנקין נ' מדינת ישראל** (02.08.2015) (להלן: "ענין לנקין"), שם, כמו במקרה שבפנינו, הורשע נאשם בנהיגה פרועה כדי להמלט משוטרים ונגזר עליו מאסר מכביד. בית המשפט העליון שדחה את ערעורו שב ועמד על חומרת המעשה והצורך להחמיר בעונשם של מסכני הדרכים:

"בית משפט זה עמד בעבר על הצורך להחמיר בעונשם של אלו המסכנים את שלום הציבור במסגרת נהיגה פראית ומסוכנת... המציאות היומיומית בכבישים אינה בטוחה מטבעה, ועל כן יש להחמיר עם אלו המעלים את רמת הסיכון בה באופן משמעותי. דברים אלו נכונים אף ביתר שאת בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, תוך התעלמות מהוראות השוטרים לעצור, לגביהן נקבע כי נדרשת ענישה משמעותית ומרתיעה"

12. נסיבות מעשיו של הנאשם חמורות ופגעו פגיעה ממשית בערכים המוגנים. הנאשם, ניסה להמלט משוטר שביקש לבדוק את מסמכיו, החל בנסיעה מהירה ומסוכנת בעורקי תנועה מרכזיים, תוך שהוא מזגזג, סוטה ונוסע בניגוד לכיוון התנועה; הנאשם היה מודע לכך שהשוטר דולק אחריו דרך ארוכה אך התעלם מקריאותיו והסלים את דרך נהיגתו; הנאשם נסע כברת דרך ארוכה שהחלה במחלף וינגייט בכביש 2, בהמשך ביצע סיבוב פרסה ונסע בניגוד לכיוון התנועה ושוב חזר לנתיב הנגדי ונהג בפראות עד מחלף גלילות ומשם לנתיבי איילון עד מחלף קק"ל, הנאשם האט את מהירות רכבו אך לאחר שנתקל בעומס, ולא שעה להוראת השוטר לעצור גם כשזה הגיע לרכבו ופתח את דלת הרכב, מעשיו נפסקו אך ורק בשל התערבות השוטר שבלם את הרכב והוציאו ממנו.

13. פוטנציאל הנזק ממעשיו רב וחמור. אך במזל לא פגע ברכבים אחרים שנסעו לצידו, לולא תושייתם של הנהגים האחרים שהבחינו בו וסטו מנתיבם כדי להתחמק מפגיעתו, יכול שהתוצאה ממעשיו הייתה קשה וטראגית; חמורה מזו, הנאשם גילה אדישות מקוממת לכך שמסכן את רעייתו ואמה שהסיע ברכב, ניתן רק לשוות בדמיונו את הבהלה והפחד הנורא שאחזו בהן שעה שהנאשם ממשיך בנסיעתו הפרועה ולא שם ליבו לכך שמעמידן בסכנת חיים; במהלך דרכו היו לו מספר רב של הזדמנויות לעצור את רכבו אך הוא בחר להמשיך וליטול סיכונים כשהוא מודע לכך שמשתמשי הדרך יעמדו בסכנת חיים כתוצאה מנהיגתו הפרועה.

14. לכך יש להוסיף את החומרה הכרוכה בנהיגה ללא רישיון. "**בביצוע מעשה כזה מסכן הנהג, שכבר הוכיח בעבר כי חוקי התעבורה אינם נר לרגליו, את שלום הציבור- נהגים והולכי רגל כאחד; הוא מבטא זלזול בצווים של בית המשפט; הוא מוכיח כי לא ניתן להרחיק אותו נהג מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב**" (רע"פ 410/04 מזרחי נ' מדינת ישראל; ע"פ 1925/14 סמיח עלוש נ' מדינת ישראל, פסקה 11, (2.8.2015)).

15. בחינת מידת הפגיעה בערך המוגן מובילה למסקנה כי **היא בעצימות בינונית**. בהקשר זה נתתי דעתי לנתונים הבאים: הנאשם נהג נהיגה מסכנת חיים כדי להמלט מנציגי שלטון החוק; נהיגתו כללה נסיעה במהירות גבוהה, נהיגה פרועה בנתיבים מרכזיים ונהיגה בנתיב נגדי בפרקי זמן ודרך ארוכים; הנאשם נהג ללא רישיון, מעשים אלו מעידים על העדר מורא בפני החוק וזלזול בהוראות אוכפיו. בצד זאת אתחשב בכך שלא נגרם נזק ממעשיו לגוף ולרכוש.

16. כזכור, העונש הקבוע לצד העבירה של סיכון אדם בנתיב תחבורה הוא עשרים שנות מאסר. מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות ממין דא מלמדת על מגמת החמרה ויושמה בפועל גם על נאשמים חסרי עבר פלילי וכן במקרים בהם לא נלוו לעבירות הנהיגה עבירות נוספות, וגם כאשר תוצאתה של הנהיגה הפרועה אגב הימלטות מאנשי משטרה נסתיימה בדרך נס ללא פגע (ראו ע"פ 2079/06 **אבו עצא נ' מדינת ישראל** (7.6.06)). מתחם הענישה בנסיבות עבירה שאינן חמורות מאד ושתוצאותיה לא גרמו לנזק קשה, ולצדה עבירות נלוות לרבות נהיגה ללא רישיון, כולל תקופות מאסר ממושכות:

א. בע"פ 4626/20 **יצחק גולדשטיין נ' מדינת ישראל** (4.4.2021), נדחה ערעורו של נאשם, שהורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה והיזק לרכוש במזיד. הנאשם ניסה להמלט ממאבטחים בתחומי בית חולים, פגע בשלושה אזרחים וגרם נזק לרכב. הנאשם בן 23, בעל עבר פלילי ותעבורתי מכביד, לא נטל אחריות על מעשיו. **נקבע מתחם ענישה שנע בין 20-60 חודשי מאסר ונגזרו עליו 36 חודשי מאסר** בצירוף רכיבי ענישה נלווים הכוללים פסילת רישונו ופיצוי;

ב. בעניין לנקין נדון ערעורו של נאשם שהורשע בנהיגה פרועה בנסיון להמלט משוטרים, חצה חמישה צמתים אדומים, נסע על שטחי הפרדה ומדרכות והתנגש בניידת. הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות, לא לקח אחריות על מעשיו ובעל עבר פלילי ועבר תעבורתי מכביד. **נקבע מתחם ענישה**

שנע בין 30-60 חודשי מאסר, על הנאשם נגזרו 50 חודשי מאסר וענישה נלווית. בית המשפט העליון דחה את ערעורו וקבע כי מתחם ענישה אשר הרף התחתון שלו הוא 30 חודשי מאסר הוא סביר ומידתי (שם, פסקה 9);

ג. בע"פ 8664/19 מוחמד בכר נ' **מדינת ישראל** (8.3.2020), נדחה ערעור נאשם, שהורשע על יסוד הודאתו, בעבירות סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה ועבירות נלוות, תוך שנהג בפראות ולא שעה לקריאות המשטרה לעברו לעצור בצד הדרך. **מתחם העונש ההולם שנקבע נע בין 22-44 חודשי מאסר ועל המערער, צעיר בעל עבר פלילי מינורי, נגזרו 24 חודשי מאסר** בצירוף רכיבי ענישה נלווים;

ד. בע"פ 1520/16 אחמד אלוראסנה נ' **מדינת ישראל** (10.8.2016), דן בית המשפט העליון במקרה דומה בו הורשע נאשם, על יסוד הודאתו, בעבירות סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, נהיגה ללא רישיון ועבירות נלוות, במהלך ניהול מרדף אחריו על ידי המשטרה, הנאשם חצה צמתים ברמזור אדום, נהג בנתיב נגדי, פגע בניידת ולא שעה לקריאת שוטרים לעצור את רכבו. **מתחם העונש ההולם שנקבע נע בין 3-5 שנות מאסר, ועל המערער, בעל עבר פלילי, הושטו 42 חודשי מאסר** בצירוף רכיבי ענישה נלווים;

ה. בע"פ 4763/17 ותד נ' **מדינת ישראל** (29.1.2018), נדחה ערעורו של נאשם שהורשע, על פי הודאתו, בעבירות של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו ונסיעה בכיוון ההפוך. הנאשם נהג ברכב בניגוד לכיוון התנועה ולא שעה לקריאות מתנדבים ביחידת התנועה הארצית שסימנו לו לעצור. נגד הנאשם החל מרדף, שארך כ-20 דקות, במהלכו חצה הנאשם מספר צמתים ברמזור אדום, נהג בנסיעה מהירה בנתיבי התנועה ואילץ נהגים לסטות מנתיב נסיעתם. בית המשפט קבע **מתחם עונש הנע בין 20-40 חודשי מאסר**, ובעת גזירת העונש, נתן משקל לגילו הצעיר (19), לעברו התעבורתי הלא כבד, לנסיבותיו האישיות המורכבות ולהתרשמות החיובית של שירות המבחן, **וגזר עליו עונש של 20 חודשי מאסר**, ערעורו נדחה;

ו. בת"פ (מח-מרכז) 37486-02-18 **מדינת ישראל נ' סעיד בשארה** (6.2.2020), הורשע הנאשם, על יסוד הודאתו, בעבירות של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, נהיגה בזמן פסילה וללא ביטוח. הנאשם ברח משוטרים שכרזו לו לעצור, במרדף שארך 24 ק"מ, במהלכו נסע נסיעה פרועה ומהירה, חצה צמתים ברמזור אדום, קו הפרדה רצוף, עקף כלי רכב וגרם להם לסטות מנתיב נסיעתם. לבסוף, ברח הנאשם רגלית ממכונניתו, עד שנעצר. במהלך המרדף נחבל שוטר בידו ונזקק לטיפול רפואי. לחובת הנאשם, שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה, 19 הרשעות תעבורה קודמות. שירות המבחן המליץ על ענישה שיקומית של צו מבחן ושל"צ. **בית המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין 24-54 חודשי מאסר בפועל**, וגזר עליו ענישה בתחתית המתחם והפעלת מאסר מותנה, כך שירצה סך הכל **27 חודשי מאסר**. ערעור שהוגש על גזר הדין התקבל בחלקו ונקבע כי עונש המאסר המותנה יופעל בחופף למאסרו (ע"פ 1896/20 **סעיד בשארה נ' מדינת**

ישראל (14.10.2020);

עוד ראו ת"פ (חי') 24118-06-19 **מדינת ישראל נ' מוסראתי** (5.1.22), במקרה זה ובנסיבות חמורות המקרה שבפנינו, נדון נאשם בעל עבר פלילי ותעבורתי **למאסר בן 24 חודשים**. בית המשפט קבע מתחם ענישה שנע בין 24-48 חודשי מאסר ולא קיבל את המלצת שירות המבחן לענישה שיקומית.

17. על כן, לאחר שבחנתי את נסיבות מעשי הנאשם, מידת הפגיעה בערכים המוגנים והפסיקה הנוהגת, אני מוצאת כי **מתחם העונש ההולם נע בין 24-50 חודשי מאסר בפועל**.

האם יש מקום לחרוג ממתחם הענישה לצרכי שיקום ולקבל את המלצת שירות המבחן?

18. עתה לאחר שקבענו את מתחם הענישה, יש להדרש לעתירת ההגנה לאמץ את המלצת שירות מבחן ולהסתפק בענישה שיקומית. הסניגור הפנה בהקשר זה להליך הטיפול הממושך שבו משולב הנאשם, נקיונו מסם, הערכת שירות המבחן כי הטיפול מפחית את מסוכנותו, הודאתו במיוחס לו והבנה שמגלה לפסול ממעשיו. לשיטתו, יש בכל אלו כדי ללמד על נאשם בעל סיכויים גבוהים לשיקום, התואם את תנאי סעיף 40ד(א) לחוק.

19. התשובה לשאלה אילו מן המקרים ייחשבו כשיקום כמשמעותו בסעיף 40ד' לחוק ואילו לאו, היא מורכבת ותלויה במספר פרמטרים, בין היתר חומרת העבירה, נסיבות הנאשם, טיבו של הליך השיקום והסיכון להישנות עבירות. לשון סעיף 40ד' לחוק מלמדת, כי לעיתים כאשר "נאשם השתקם" או כי "יש סיכוי של ממש שישתקם", עשויים שיקולי השיקום לגבור על שיקולי ההרתעה והגמול. ראו רע"פ 7572/12 **הזייל נ' מדינת ישראל** (23.10.12). ואולם, אין די בנאשם המראה נכונות כנה להשתלב בהליך שיקום אלא יש להציג הליך משמעותי המגלה פוטנציאל שיקומי ממש, תוך קביעה כי הסיכוי לביצוע עבירות נוספות בעתיד הוא נמוך ביותר, ראו ע"פ 1903/13 **עיאשה נ' מדינת ישראל** (14.07.13). לתסקיר שירות המבחן בהקשר זה מעמד משמעותי ביותר, אם כי כמובן שאינו מחייב את בית המשפט (ע"פ 6637/17 **קרנדל נ' מדינת ישראל**, פסקה 23 (18.4.2018)).

20. הנאשם, יליד 1981, אינו מחזיק ברישיון בר תוקף משנת 2005, עברו הפלילי מכביד וכולל תשע הרשעות בעבירות רכוש וסמים רבות. עוד צבר הנאשם עבר תעבורתי משמעותי, הכולל הרשעה בנהיגה תחת השפעת סמים/אלכוהול (2014) ונהיגה ללא רישיון בתוקף (עבירה שביצע לאחר מעורבותו בתיק זה), בגין נדון לתקופות פסילה ממושכות. הנאשם נדון למאסרים ממושכים בגין צבר עבירות סמים (בשנת 2006; 2010), עבירות רכוש ועבירות אלמ"ב (2014; 2015), בהרשעתו האחרונה משנת 2018 נדון בגין עבירות סמים למאסר בן 15 חודשים. בערעור שהגיש הנאשם (עפ"ג (מח-מרכז לוד) 5384-06-18 מיום 24.2.20) על גזר דינו, התרשם בית המשפט ש"עבר



הליך טיפול ושיקום מעורר התפעלות בקהילה סגורה "מלכישוע", עבר לשלב מגורים בהוסטל ומשתף פעולה עם גורמי הטיפול. לפיכך מצא באופן חריג ביותר, ובהסכמת המאשימה, לקבל את ערעורו וליתן מעמד בכורה לאינטרס שיקומו, על כן הורה על ביטול עונש המאסר, חידוש תנאי שהוטל עליו לצד צו מבחן וצו של"צ בהיקף של 250 שעות. **הנאשם הסתבך בביצוע העבירות בתיק שבפנינו כשנה לאחר מכן.**

21. כעולה מתסקירי שירות המבחן, בתקופה שקדמה למעשיו בתיק זה חזר לסורו, לאחר הסתבכותו, פנה מיוזמתו לקהילת "הדרך" ומצוי בהליך גמילה ארוך טווח. הנאשם הסביר שלא הצליח לנצל את ההזדמנות שניתנה לו ובשעת משבר, בתקופת הקורונה, נשבר, חזר לשימוש בסמים ולהתנהלות אימפולסיבית. עמדת שירות המבחן בעניינו מורכבת. מחד הנאשם בעל מוטיבציה טיפולית, מצוי תקופה ארוכה בהליך טיפולי והשלים את ההליך הגמילה ומנגד רחוק מלשנות את דפוסי התנהלותו וחשיבתו, מתקשה לווסת את דחפיו ונעדר הרתעה מסנקציות עונשיות קודמות. על כן מבקש זה להמשיך ו"לעטוף" אותו בשכבת הגנה בדמות ענישה שיקומית-חינוכית שאינה כוללת עונש מוחשי. להערכתם, הוא נעדר כוחות וחוסן לבצע ענישת מאסר, ולו בדמות עבודות שירות. על כן באו, בפעם השנייה, בהמלצה להסתפק בצו של"צ וצו מבחן, ולהמנע מעונש ממש, אף לא בדרך של עבודות שירות.

22. התנהלות זו של נאשם, ששב וחוטא, גם לאחר שניתנו לו הזדמנויות והוא נמצא תחת פיקוח שירות המבחן, מחייבת את בית המשפט לנקוט משנה זהירות בהכריעו בשאלה האם להעדיף פעם נוספת את טובתו האישית כעתירת סנגורו והמלצת שירות המבחן. **לאחר ששקלתי את כלל השיקולים, מצאתי ליתן משקל להליך שיקומו של הנאשם ולחרוג חריגה מסויימת ממתחם הענישה בהתאם להוראות סעיף 40ד(א) לחוק אך לא כשיקול בלעדי**, לפיכך דומני כי בהשתת תקופת מאסר החורגת באופן מתון לקולא מתחתית המתחם, יהיה משום מענה מאוזן לאינטרס הציבורי, הן במישור עקרונות ההלימה וההרתעה והן במישור הערך החברתי בשיקום עבריינים.

23. אין חולק על חשיבותם הרבה של שיקולי השיקום אך הם אינם חזות הכל, ובצדם ניצבים שיקולי הרתעה והגנה על הציבור. הסיבות לביצוע העבירות שבהן הורשע הנאשם אינן נובעות אך ורק משימוש בסמים, לראייה לא הורשע בעבירת סם או נהיגה תחת השפעת סמים. אלא מדפוס התנהגותו האימפולסיביים, חוסר יכולת לדחות סיפוקים, העדר הרתעה מגורמי אכיפת חוק ומסנקציות שהוטלו עליו. גם לאחר שהשלים הליך גמילה ארוך טווח בקהילת "מלכישוע" וקיבל הזדמנות נדירה מבית המשפט שמצא ללכת לקראתו דרך ארוכה והטיל עליו עונש שיקומי, השיב לו רעה תחת טובה, והתחוויר כי לא חל כל שינוי משמעותי באורחות חייו ובתפיסותיו. מעשיו מלמדים על התנהגות עבריינית ומסוכנת, על זלזול וחוסר מורא מהחוק ומהאנשים האמונים על אכיפתו ועל זילות ואדישות כלפי חיי אדם, לרבות בני משפחתו. בשעת לחץ, כשאמור היה ליישם את הכלים והתובנות שרכש, כשל כשלון חרוץ באופן המפחית משמעותית את רמת האמון שניתן לתת בו ומידת הסיכוי לשיקומו. עוד אינני מקבלת את הערכת שירות מבחן כי די יהיה בענישה חינוכית כדי לעמתו עם חומרת מעשיו והשלכותיהם, כך כבר נעשה, המציאות לימדה אותנו שאין די בכך. על כן, אין

בידי לקבל את המלצת שירות המבחן להסתפק בענישה חינוכית והתחשבות בלעדית באינטרס האישי של הנאשם.

24. לולא הדרך הטיפולית שעובר, היה ראוי למקם את עונשו בחלק המרכזי-גבוה של מתחם הענישה. המאשימה, מצאה ליתן לנתונים אלו משקל ממשי ועתרה להקלה בעונשו **בתוך גדרי המתחם ומיקומו**- חרף עברו ונתוניו- **ברף התחתון**. הנאשם שולב מיוזמתו בקהילה טיפולית (לא הגיש הליך מעצר נלווה לתיק), השלים את הליך הגמילה, שוהה בהוסטל, עובד לשביעות רצון מעבידיו (נ/1) ומנסה לפרוע את חובותיו. **בנסיבות אלו, ראיתי ללכת כברת דרך נוספת לקראתו כדי לדרבנו ולעודדו ולחרוג חריגה נוספת ממתחם הענישה**. דרכו להשלמת ההליך השיקומי ארוכה, אך ניכר שמגלה מוטיבציה, רכש כלים להתמודדות עם מצבי לחץ וחיזק את כוחותיו, כך שלא יהיה בהשתת תקופת מאסר שאינה ארוכה כדי להחזירו לאחור ולהזיק להישגיו הטיפולים. הנטל להוכיח שיכול להתמודד גם עם מצבי משבר, מוטל על כתפיו.

25. עוד אשית עליו ענישה נלווית הכוללת מאסר על תנאי מרתיע ועונשי פסילה. נוכח מצבו הכלכלי, אתחשב בו בעת קביעת גובה הקנס. באשר לתיקו הקודם, הנאשם לא ביצע את צו השל"צ במהלך השנה שנקצבה לו. ממסמכים שהציג הסניגור עלה כי המאשימה נתנה הסכמתה להארכת צו השל"צ (תגובתה מיום 1.2.22), כשלא הובהר אם התקבלה החלטה סופית בבקשתה להפקעת צו המבחן ונושא זה נתון לשיקול דעתו של המותב שדן בתיק.

אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. **16 חודשי מאסר בפועל**, בניכוי ימי מעצרו בהליך מ"י נלווה.
- ב. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה במשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר.
- ג. 6 חודשי מאסר לבל יעבור עבירה של נהיגה ללא רישיון או נהיגה בזמן פסילה במשך 3 שנים מיום שחרורו.
- ד. פסילה בפועל מלקבל או להחזיק ברישיון נהיגה למשך 24 חודשים מיום שחרורו ממאסר, במצטבר לכל תקופת פסילה נוספת שהוטלה עליו. (תחל ביום שחרורו, ניתן לנכות ממנה תקופת פסילה מנהלית שהוטלה בתיק זה ולא רוצתה במקביל לתקופת פסילה אחרת)
- ה. פסילה על תנאי מלקבל רישיון בת 12 חודשים למשך שנתיים מיום שחרורו ככל שיורשע בעבירה של נהיגה המסכנת חיי אדם או נהיגה ללא רישיון.
- ו. קנס בסך 2,000 ₪ שישולם ב-5 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.4.23.

שב"ס יבחן בחיוב שילובו במסלול שיקום במהלך מאסרו.

זכות ערעור כדין.

גזר הדין יישלח לשירות המבחן.

ניתן היום, ב' טבת תשפ"ג, 26 דצמבר 2022, במעמד הצדדים.